

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer
(070) 356 xx xx
Datum
12 juni 2018
Ons nummer
201810978
Uw bericht

Geachte heer De Jonge,

Hierbij laat ik u weten dat ik een onderzoek uit eigen beweging instel naar knelpunten bij de toegang tot zorg voor mensen met dementie. Mede gezien dit onderzoek breng ik in deze brief tevens een aantal punten onder uw aandacht, met het verzoek om deze in uw oplossing voor de zorgval per 1 juli 2018 mee te nemen.

Aanleiding onderzoek

Bij brief van 9 mei 2018 heb ik u geïnformeerd over het rapport *Zorgen voor burgers*, met daarin de uitkomsten van het onderzoek naar de knelpunten van burgers bij de toegang tot zorg.¹ Zowel uit dit onderzoek als uit uw en andere onderzoeken kwam naar voren dat het knelpunt van de zorgval vooral voorkomt bij degenen, die een indicatie voor langdurige zorg hebben aangevraagd om in een zorginstelling te kunnen worden opgenomen. Dit zijn vaak (oudere) mensen met dementie, die in aanmerking komen voor een verpleeghuis. Daarnaast heeft Alzheimer Nederland ons laten weten ook veel andere knelpunten in ons rapport te herkennen. Alzheimer Nederland maakt zich al geruime tijd zorgen over de toegang tot zorg voor mensen met dementie.

Gelet op de signalen uit ons eerdere onderzoek en gehoord de zorgen van Alzheimer Nederland, zie ik aanleiding een nader onderzoek in te stellen naar de knelpunten bij de toegang tot zorg, specifiek voor mensen met dementie. Wij maken dit binnenkort bekend met een nieuwsbericht op onze [website](#).

Opzet en doel onderzoek

Met dit onderzoek wil ik een beeld geven van de problemen waar mensen met dementie en hun mantelzorgers in de praktijk tegenaan lopen bij het verkrijgen van zorg en ondersteuning vanuit de overheid. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek zal bestaan uit het voeren van gesprekken met mantelzorgers, dementieverpleegkundigen (casemanagement), belangenorganisaties,

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker
xxxxx
Onderwerp
opening onderzoek

---

¹ Rapport [2018/030](#) van de Nationale ombudsman van 14 mei 2018.

Ons nummer

201810978

2

vertegenwoordigers van betrokken overheidsinstanties en andere professionals. De bevindingen zullen meer inzicht bieden in de knelpunten. Vervolgens zal op basis van deze bevindingen worden gezien hoe deze zo snel mogelijk kunnen worden opgelost. Doel van het onderzoek is aandacht vragen voor de problemen van deze specifieke doelgroep om zo de toegang tot zorg en ondersteuning te verbeteren. Naar verwachting wordt het onderzoek in het najaar van 2018 afgerond.

Aandachtspunten bij uw oplossing voor de zorgval

In deze brief wil ik tevens van de gelegenheid gebruik maken om te reageren op uw brief van 16 mei 2018 aan de Tweede Kamer waarin u aankondigt om het probleem van de terugval in uren en andere ondersteuning op te lossen voor mensen die overgaan van de Zorgverzekeringswet (Zvw) en/of Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit knelpunt, de zogenoemde zorgval, noemden wij ook in ons rapport *'Zorgen voor burgers'*.

Om snel tot die oplossing te komen, heeft u besloten om de mensen in deze situatie die dat nodig hebben, vanaf 1 juli 2018 extra zorg thuis te bieden. Voor mensen die op de wachtlijst staan voor een verpleeghuis, biedt de huidige regeling voor overbruggingszorg ruimte om die extra zorg te leveren. Voor mensen die thuis willen blijven wonen, maakt u extra zorg mogelijk door de regeling Extra kosten thuis te verruimen.

Ik waardeer de voortvarendheid waarmee u dit probleem vanaf nu wilt gaan oplossen. Wel ben ik van mening dat sommige aspecten van het probleem in uw brief nog onderbelicht blijven. Ik vraag u daarom met klem om onderstaande aandachtspunten mee te nemen in uw oplossing per 1 juli 2018.

o *Voortzetting dagbesteding*

Zoals ons rapport *'Zorgen voor burgers'* meldt, zijn er inderdaad signalen dat bij de overgang naar de Wlz de dagbesteding kan komen te vervallen voor mensen met dementie die nog thuis wonen. Zorg, die vaak zo nodig is in de situatie waarin zij verkeren. Uit het voorbeeld dat u geeft op pagina 3 van uw brief blijkt dat dit knelpunt met uw maatregelen vanaf 1 juli 2018 is opgelost en deze mensen hun dagbesteding kunnen behouden. Er zijn echter mensen die, al dan niet wachtend op een plek in een verpleeghuis, hun dagbesteding al zijn kwijtgeraakt. Vraag is of ook zij goed zullen worden geïnformeerd over de regeling om (tijdelijk) weer gebruik te gaan maken van de dagbesteding.

Ons nummer

201810978

3

- *Behoefte aan casemanagement dementie in de Wlz*

Een andere bekend signaal is dat (nog) thuiswonende mensen met dementie, die overgaan naar de Wlz, hun casemanagement dementie vanuit de Zorgverzekeringswet (de dementieverpleegkundige) verliezen, terwijl zij en hun mantelzorgers deze ondersteuning ook dan nog hard nodig hebben. Zij kunnen de adviezen en begeleiding bij hulpvragen in het ingewikkelde zorgdomein nog steeds goed gebruiken. Voorts kunnen deze hulpverleners ook in deze fase voor hen bemiddelen bij het regelen van zorg en helpen bij het maken van keuzes.

- *Zoveel als mogelijk dezelfde zorgverlener*

Verder schrijft u in uw brief dat er bij de uitbreiding van de overbruggingszorg zoveel mogelijk voor wordt gezorgd dat de persoon met extra overbruggingszorg dezelfde zorgverleners behoudt. Onduidelijk is of u hier slechts doelt op de extra zorg, die de persoon vanaf 1 juli 2018 gaat krijgen als hij al zorg vanuit de Wlz ontvangt, of dat u ook doelt op de overbruggingszorg die de persoon vanaf 1 juli 2018 gaat ontvangen, zodra hij overstapt vanuit de Zvw/Wmo naar de Wlz. Naast veranderingen in uren zorg is het voor mensen, en met name voor mensen met dementie, extra belastend om bij wisseling van wetten wisselingen in de zorgverleners te ervaren.

- *Kwaliteit overbruggingszorg*

Uit uw brief blijkt voorts dat de bestaande mogelijkheden van extra overbruggingszorg niet bij iedereen bekend zijn. Ook is volgens u gebleken dat de overbruggingszorg in de praktijk beperkter wordt toegepast dan de regeling toelaat. Het is daarom van groot belang om, naast de uitbreiding van deze overbruggingszorg en het vergroten van de bekendheid, vooral te investeren in de kwaliteit van de toepassing ervan. Dit, omdat het slechts uitbreiden van een onbekend en/of niet goed werkend systeem niet voor de oplossing zal gaan zorgen.

- *Extra zorg bij Volledig pakket thuis*

In uw brief geeft u ook aan dat mensen met dementie met een persoonsgebonden budget (pgb) per 1 juli 2018 tot 25% meer zorg kunnen krijgen. Het gaat hier om de groep die met extra zorg juist thuis kan blijven wonen in plaats van te verhuizen naar een verpleeghuis. Wellicht zijn er ook maatregelen nodig voor mensen die thuis kunnen blijven wonen, maar die een volledig pakket thuis afnemen, zonder pgb.

Ons nummer

201810978

4

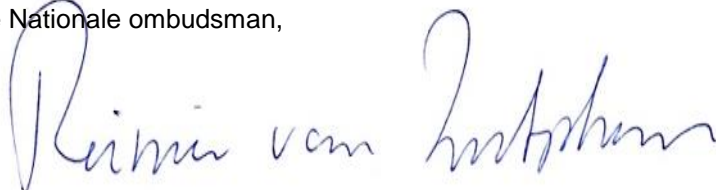
o *Hogere eigen bijdrage in de Wlz*

Tot slot geeft u aan dat de door u voorgestelde maatregelen per 1 juli 2018 nog niet de complexiteit oplossen dat zorg thuis vanuit meerdere domeinen kan worden geleverd. Dit geldt volgens u ook voor het verschil in eigen bijdragen tussen de verschillende wetten. De overgang naar Wlz-zorg thuis kan nog steeds gepaard gaan met hogere eigen kosten. U geeft aan dat oplossingen hiervoor complex zijn en wetswijzigingen vergen. Wellicht ten overvloede wil ik hier benadrukken dat de hoogte van de eigen bijdrage geen belemmering mag zijn voor het ontvangen van benodigde zorg.

Tot slot

Ten aanzien van het in deze brief aangekondigde onderzoek naar de toegang tot zorg voor mensen met dementie heeft er inmiddels al een aantal gesprekken met betrokkenen plaatsgevonden. Ook met uw ministerie willen wij graag in gesprek gaan over dit onderwerp. Ik verzoek u daarom aan te geven met wie binnen uw organisatie contact kan worden opgenomen voor nadere inlichtingen. U kunt dit doorgeven aan XXXXX, 070 356 XX XX of XXX@nationaleombudsman.nl.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen